

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 19/2024)

София, 22 май 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 16.05.2024 г.	3
1.1	Площи за реколтиране с есенни култури	3
1.2	Засети площи с основни пролетници.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури.....	5
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	5
2.1	Зърнени и маслодайни култури	5
2.2	Плодове и зеленчуци	6
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележки: *Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 16.05.2024 г.

1.1 Площи за реколтиране с есенни култури

Оперативните данни към 16 май 2024 г. сочат ръст на площите за реколтиране с ечемик и тритикале съответно с 36,5% и 25,8% спрямо същия период на 2023 г. По-малко на годишна база са площите с пшеница (с 3,7%), маслодайна рапица (с 19,2%) и ръж (с 20,2%).

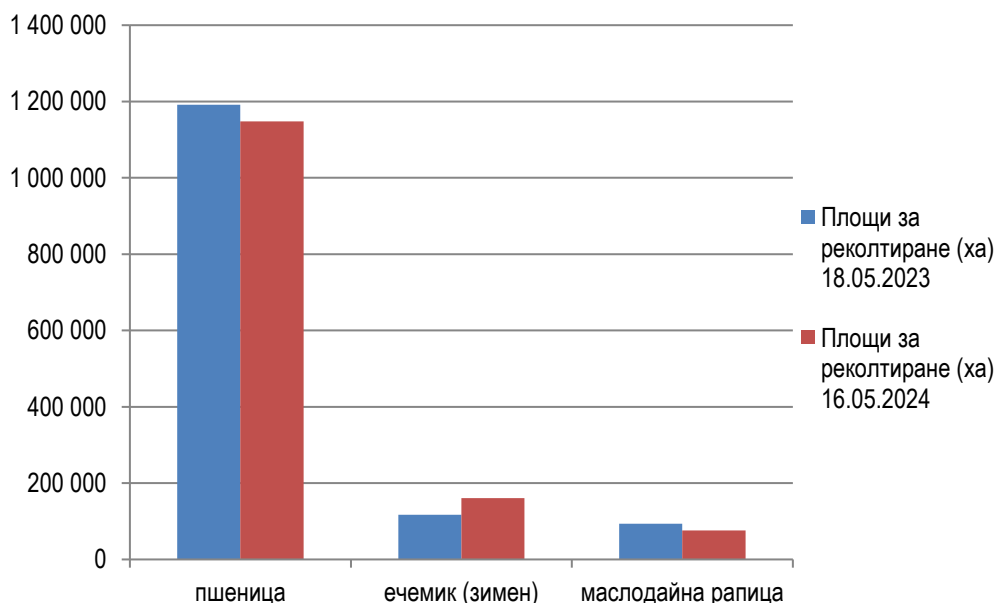
Площи за реколтиране с основни есенни култури към 16.05.2024 г., ха

	18.05.2023	16.05.2024	Изменение на годишна база, %
пшеница	1 191 556	1 147 487	-3,7%
ечемик (зимен)	117 510	160 436	36,5%
маслодайна рапица	93 749	75 764	-19,2%
ръж	7 966	6 357	-20,2%
тритикале	13 493	16 976	25,8%

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 16.05.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Засети площи с основни пролетници

На този етап засетите площи с царевица за зърно са около нивото отпреди една година, а тези с маслодаен слънчоглед и пролетен ечемик - с малко над 3% повече.

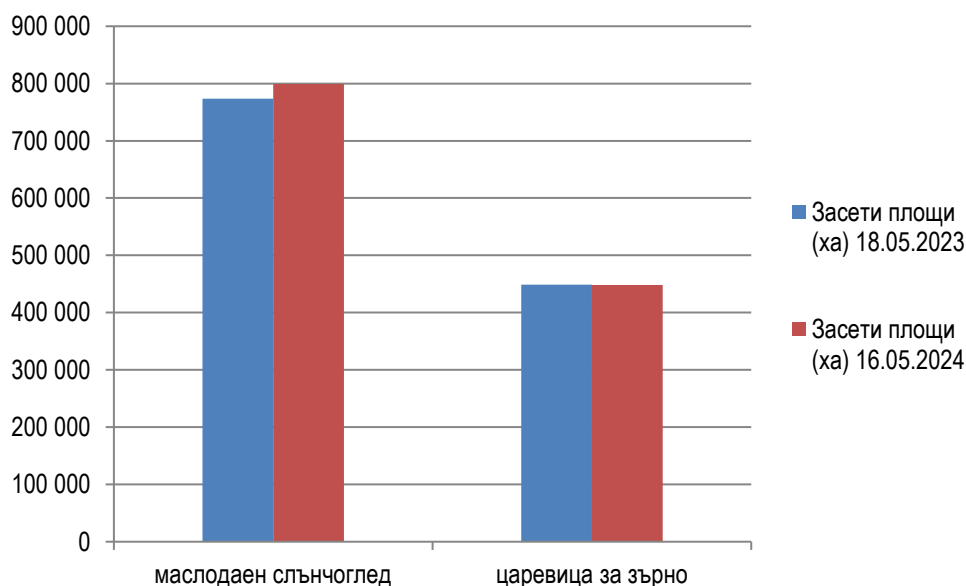
Продължава разсаждането на тютюн.

Засети площи с пролетници към 16.05.2024 г., ха

	18.05.2023	16.05.2024	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	773 752	799 044	3,3%
царевица за зърно	448 951	448 507	-0,1%
пролетен ечемик	1 428	1 476	3,4%
тютюн Ориенталски	897	1 143	27,4%
тютюн Вирджиния	50	38	-24,0%
тютюн Бърлей	60	137	128,3%

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 16.05.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към средата на м. май 2024 г. се отчита нарастване на засадените открити площи с пипер, домати, дини и пъпеши спрямо година по-рано, което варира от 10,7% (пипер) до 31,3% (дини). Същевременно, при площите, засадени с картофи, краставици и зеле, е налице намаление, съответно с 0,2%, 17,9% и 30,7%.

На този все още ранен стадий, добитите количества картофи, зеле и ягоди от открити площи са няколкократно повече на годишна база. Това се дължи основно на по-бързия темп на прибиране на реколтата и не е показателно за производството за цялата година.

От началото на 2024 г. до момента в страната са произведени 6,7 хил. тона оранжерийни краставици и 1,7 хил. тона оранжерийни домати, което представлява ръст от съответно 44,9% и 26,2% в сравнение със същия период на миналата година.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 16.05.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	18.05.2023	16.05.2024	18.05.2023	16.05.2024	18.05.2023	16.05.2024	18.05.2023	16.05.2024	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	4 366	4 356	14	50	229	735	1 636	1 470	-0,2%	257,1%	221,0%	-10,1%
Зеле	228	158	5	10	78	203	1 560	2 030	-30,7%	100,0%	160,3%	30,1%
Дини	1 661	2 181	-	-	-	-	-	-	31,3%	-	-	-
Пъпеши	543	653	-	-	-	-	-	-	20,3%	-	-	-
Пипер на открито	326	361	-	-	-	-	-	-	10,7%	-	-	-
Домати на открито	411	476	-	-	-	-	-	-	15,8%	-	-	-
Краставици на открито*	134	110	-	-	-	-	-	-	-17,9%	-	-	-
Ягоди на открито	896	828	28	280	19	1 019	68	364	-7,6%	900,0%	5263,2%	435,3%
Домати в оранжерии	344	334	62	58	1 361	1 717	2 195	2 960	-2,9%	-6,5%	26,2%	34,9%
Краставици в оранжерии	235	233	82	114	4 608	6 677	5 620	5 857	-0,9%	39,0%	44,9%	4,2%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

* вкл. и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

В ход е прибирането на реколтата от череша. Досега са реколтирани 213 ха, от които са добити 618 тона.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Събраното до момента количество розов цвят възлиза на 4 123 тона, получено от 4 185 ха.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли 2023 – февруари 2024 г. са изнесени 4 291,9 хил. тона пшеница, 381,4 хил. тона ечемик и 116,7 хил. тона рапица. Реализираният износ на пшеница и ечемик е съответно с около два пъти и около пет пъти над отчетения по същото време на миналия сезон, докато при рапицата е налице намаление с 46,4%.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Данните за първите шест месеца на пазарната 2023/24 година (септември 2023 г. – февруари 2024 г.) сочат увеличение на износа на слънчоглед с 21,2% спрямо същия период на миналия сезон (до 405,6 хил. тона) и намаление на този на царевица със 7,7% (до 356,9 хил. тона).

Внос на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода юли 2023 г. - февруари 2024 г. в страната са внесени 65,5 хил. тона пшеница и 105,8 хил. тона рапица, което е респективно със 74,1% и близо три пъти повече на годишна база. Същевременно, доставките на ечемик спадат с почти 84%, възлизайки на малко над хиляда тона.

Внос на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общият внос на царевица за зърно за периода септември 2023 г. – февруари 2024 г. е в размер на 22,1 хил. тона - с 36,3% под нивото отпреди една година. Намаляват и влезлите количества слънчоглед - с 16,2%, до 501,4 хил. тона.

2.2 Плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през първите два месеца на 2024 г. в страната са внесени 51,3 хил. тона пресни зеленчуци и 68,1 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 6,9% по-малко и с 3,4% повече в сравнение със същия период на 2023 г.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през януари - февруари 2024 г., сравнено със същия период на 2023 г., тона

Поток	Продукти	януари – февруари 2023	януари – февруари 2024	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	55 061	51 256	-6,9%
	пресни плодове	65 885	68 112	3,4%
Износ	пресни зеленчуци	7 302	7 527	3,1%
	пресни плодове	15 870	14 828	-6,6%

Източник: НСИ (предварителни данни за 2023 г. и 2024 г.); изчисления на МЗХ.

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Понижението на общия внос на пресни зеленчуци се дължи основно на по-малките доставки на картофи (с 2,8 хил. тона или 24,6%), краставици и корнишони (с 1,4 хил. тона или 20,4%) и лукови зеленчуци (с 1,2 хил. тона или 19,5%). Същевременно, вносет на домати се увеличава с 8,2% или 1,2 хил. тона, а този на моркови и репи, пиперки, тикви, зеле и марули – от 3,5% (моркови и репи) до 66% (марули).

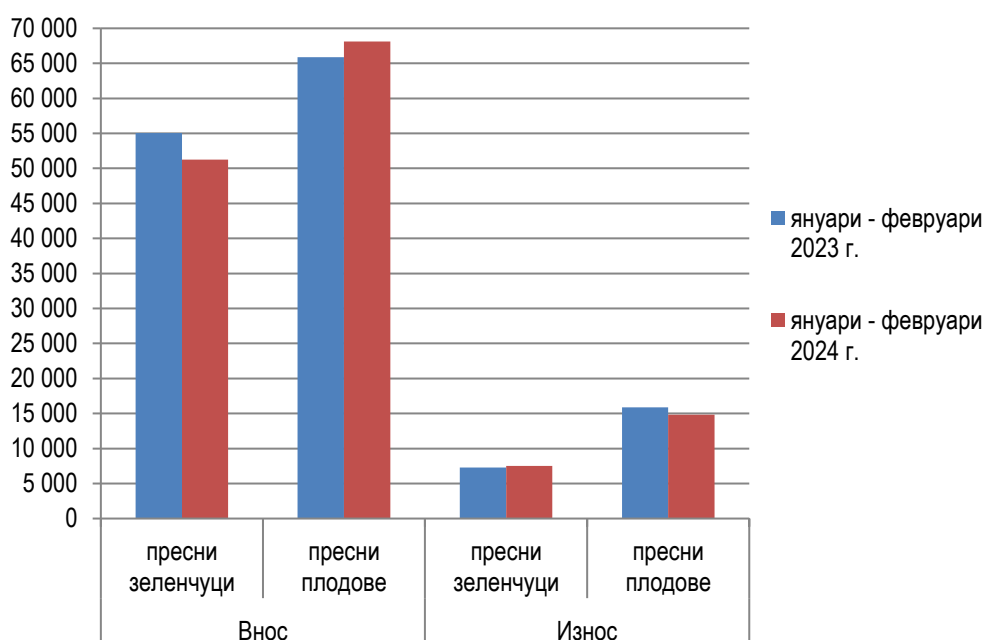
Над две трети от целия внос на пресни плодове за първите два месеца на 2024 г. се формира от цитрусови плодове и банани - общо 48 хил. тона, с 2,3% по-малко на годишна база. Съществен дял (15,4%) заемат и доставките на ябълки, които се повишават с 33,1%, до 10,5 хил. тона. Сред останалите плодове, внасяни в по-значими количества по това време на годината, нараства импортът на дюли (с 58,9%), грозде (с 46,4%), черупкови плодове (с 46,3%) и круши (с 3,9%), а намалява този на боровинки (с 18,8%), ягоди (с 22,7%), малини (с 27,3%), кайсии (с 55,4%) и киви (с 31,1%).

През периода януари – февруари 2024 г. се отчита увеличение на износа на пресни зеленчуци с 3,1% спрямо година по-рано, до 7,5 хил. тона и намаление на този на пресни плодове с 6,6%, до 14,8 хил. тона.

При повечето от основните пресни зеленчуци като домати, моркови и репи, картофи, тикви, пиперки, лукови зеленчуци се наблюдава разширяване на реализацията извън страната, в границите от 3,9% (домати) до три пъти (лукови зеленчуци). Под миналогодишните нива е износът на зеле (със 17,6%) и краставици и корнишони (с 28,1%).

Отчетеният износ на пресни плодове за периода представлява главно реекспорт на продукти, които не са произведени в България, в т. ч. предимно цитрусови плодове – 12,8 хил. тона, с 11% по-малко на годишна база. В сравнение с първите два месеца на 2023 г., износът на ябълки и круши нараства няколкократно, а този на черупкови плодове - с 2%. Реализираните извън страната количества ягоди и дюли се свиват респективно с 58,7% и 90,8%.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 15 май 2024 г. се отчита леко седмично поскъпване на пшеницата (с 1,4% за хлебната и с 0,6% за фуражната) и царевичата (с 2,1%). Изкупните цени на ечемика и слънчогледа се запазват на нивата от предходната седмица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 15.05.2024 г., лв./тон без ДДС

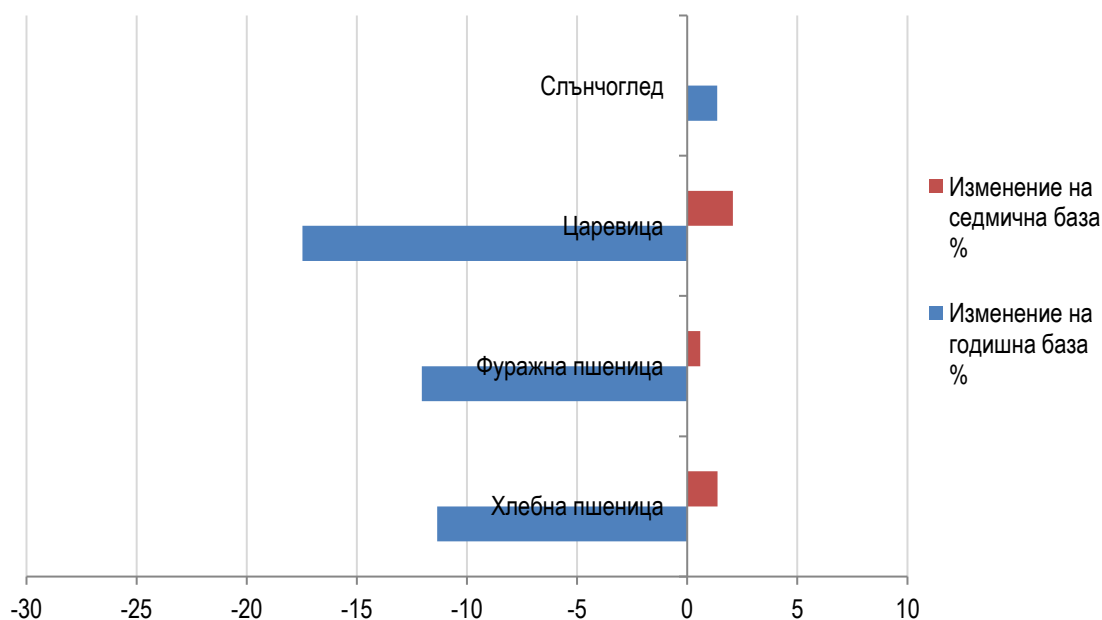
	17.05.2023	08.05.2024	15.05.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	414	362	367	-11,4	1,4
Фуражна пшеница	390	341	343	-12,1	0,6
Ечемик	*	343	343	-	0,0
Царевица	418	338	345	-17,5	2,1
Слънчоглед	733	743	743	1,4	0,0
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Основните зърнени култури продължават да се изкупуват на по-ниски цени в сравнение с година по-рано, като понижението е с 11,4% за хлебната пшеница, с 12,1% за фуражната пшеница и със 17,5% за царевичата. При слънчогледа се отчита леко поскъпване на годишна база с 1,4%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 15.05.2024 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при предлагането на едро на основните зеленчуци са в посока надолу. Картофите, краставиците (български оранжерийни и внос), зелето и оранжерийните домати се търгуват в рамките на 2% - 8,9% по-евтино спрямо предходната седмица. Същевременно, цената на едро на вносните ябълки се покачва с 10,5%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 17.05.2024 г., лв./кг

	19.05.2023	10.05.2024	17.05.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,35	1,53	1,50	11,1	-2,0
домати (оранжерийни)	3,60	3,72	3,39	-5,8	-8,9
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,92	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,80	3,02	2,79	-0,4	-7,6
краставици (внос)	2,49	2,38	2,24	-10,0	-5,9
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	4,22	*	*	-	-
зеле	1,36	1,02	0,96	-29,4	-5,9
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки (внос)	1,81	1,52	1,68	-7,2	10,5
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Към 17 май 2024 г. средната цена на едро на зелето бележи спад от 29,4% на годишна база. По-умерено са поевтинели краставиците (с 10% вносните и с 0,4% българските), ябълките (със 7,2%) и българските оранжерийни домати (с 5,8%). Единствено средната цена на едро на картофите е над миналогодишната – с 11,1%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 17.05.2024 г.**

